

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/94/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1418204198
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1418204198.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Janky Richterovej a JUDr. Zuzany Posluchovej, v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom v Bratislave, Martinčekova 13, proti žalovanej: S. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v T., E. E. XXXX/X, o zaplatenie 14.379,20 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV v Bratislave zo dňa 23. januára 2019 č.k. 22Csp/214/2018-125 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej žalobu zamietajúcej časti p
o t v r d z u j e .
Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1/Súd prvej inštancie rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 14.379,20 eur, úroky vo výške 717,73 eur, úroky z omeškania vo výške 1.969,56 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 14.379,20 eur od 01.06.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti (požadovaného úroku zo zostatku nesplatennej istiny vo výške 17,90 % ročne zo sumy 14.379,20 eur od 01.06.2018 do zaplatenia a úroky z úveru vo výške 6.501,85 eur) žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 43,22%.
2/Vychádzal zo zistenia, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovanou dňa 05.12.2013 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 15.000,- eur. Žalovaná sa zmluvou zaviazala úver splácať v pravidelných 120 mesačných splátkach vo výške 285,24 eur (s poistením) vždy k 25. dňu príslušného kalendárneho mesiaca s výškou úrokovej sadzby 17,90 % a výškou priemernej RPMN 13,88%. V dôsledku neplnenia povinností žalovanej riadne a včas splácať poskytnutý úver právny predchodca žalobcu listom zo dňa 27.08.2015 vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej časti úveru vo výške 849,13 eur a zároveň žalovanú upozornil na možnosť zosplatnenia úveru. Nakoľko žalovaná na výzvu nereagovala právny predchodca žalobcu listom zo dňa 14.09.2015 oznámil žalovanej, že ku dňu 14.09.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a zároveň ju vyzval na zaplatenie dlžnej sumy 15.101,58 eur do 10 dní od doručenia tejto výzvy. Právny predchodca žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 25.10.2018 postúpil pohľadávku voči žalovanej na súčasného žalobcu (BENCONT COLLECTION, a.s.). Z aktuálneho stavu úveru ku dňu 31.05.2018 súd zistil, že žalovaná zaplatila právnomu predchodcovi žalobcu na splátkach sumu 620,80 eur.
3/Zo špecifikácie úrokov na čl. 11 vyplýva, že úroky z úveru ku dňu zosplatnenia predstavovali sumu 717,73 eur, sankčný úrok ku dňu zosplatnenia úveru predstavoval sumu 21,35 eur, úroky po zosplatnení úveru predstavujú sumu 8.652,51 eur (po zohľadnení úhrad žalovanej). Žalobca si v konaní uplatnil sumu vo výške 23.749,26 eur, ktorá pozostáva z istiny vo výške 14.379,20 eur, úrokov vo výške 898,65 eur a úrokov vo výške 8.471,41 eur. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnené úroky, žalobca

v podanej žalobe žiadnym spôsobom nešpecifikoval, akým spôsobom a z akých súm uvedené úroky vypočítal, žalobca v tomto smere neunesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia a súd preto vychádzal len z predložených listinných dôkazov, z ktorých dokázal zistiť čiastočne výšku uplatnených úrokov. Na viac žalobca v predloženej vyčíslení úrokov dospel k iným sumám, ako uvádzal v samotnej žalobe. Keďže z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaná dlžnú sumu žalobcovi napriek opakovaným výzvam nezaplatila, súd žalobe žalobcu v časti sumy 17.006,49 eur vyhovel. Táto suma pozostáva z nezaplatenej istiny ku dňu zosplatnenia úveru vo výške 14.379,20 eur, úroku z úveru ku dňu zosplatnenia úveru 14.09.2015 vo výške 717,73 eur (pri ustálení sumy vychádzal súd z výzvy na úhradu dlžnej sumy, kde bol tento úrok ku dňu zosplatnenia vyčíslený), vyčíslených úrokov z omeškania odo dňa zosplatnenia úveru vo výške 1.969,56 eur (ročný úrok 5,05% zo sumy 14.379,20 eur od 14.09.2015 do 31.05.2018).

4/Pokiaľ ide o žalobcom uplatnené úroky vo výške 17,90 % ročne zo sumy 14.379,20 Eur od 01.06.2018 do zaplataenia a úroky z úveru vo výške 6.501,85 eur, tieto súd nepovažoval za dôvodné a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol. V tejto súvislosti súd poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.06.2015, sp. zn. 6Co/190/2014, podľa ktorého splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, dispozície s ktorými sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok.

5/Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto podstatnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce ku skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd by týmto podporoval stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov.

6/Uvedenou úvahou sa súd dostal aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že ak jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave,

je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády. Alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

7/V tejto súvislosti súd poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15.11.2018, č.k. 9Co 168/2017-108, podľa ktorého riadny zmluvný úrok predstavuje cenu peňazí, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi na základe zmluvy o úvere. Z ekonomického pohľadu ide v zásade o kompenzáciu veriteľovi za obetovanú príležitosť, kedy nemohol s istinou úveru nakladať, pretože nebola v jeho dispozícii. Na strane dlžníka ide o cenu za to, že do jeho dispozície mu boli dané finančné prostriedky, ktoré mohol používať, pričom povinnosť ich vrátiť bola odložená do budúcnosti a prípadne i rozložená na splátky. Riadny úrok veriteľovi patrí až do splatnosti úveru. V prípade, že dlžník poruší zmluvu a sú splnené zákonom a prípadne i zmluvou predpokladané podmienky, má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú (alebo tiež mimoriadnu) splatnosť úveru, teda požadovať okamžité vrátenie úveru dlžníkom. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky. Veriteľ tiež získava právo požadovať od dlžníka zákonnú sankciu v podobe úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, nielen z čiastky, s ktorou bol dlžník aktuálne v omeškaní; prípadne i iné sankcie vyplývajúce zo zmluvy. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 148/2016 zo dňa 30.06.2017 v tom, že vyhlásením predčasnej splatnosti úveru dochádza k zmene obsahu záväzku. Hoci vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ automaticky nedostáva do svojej dispozície dlžnú peňažnú sumu a dlžník ju nestráca, dlžník príde o právny dôvod, pre ktorý môže mať dlžné peňažné prostriedky vo svojej dispozícii. S tým je nevyhnutne spojený aj zánik nároku veriteľa na riadny úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by veriteľovi aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru patril riadny úrok z úveru. Pokiaľ by veriteľ mal naďalej až do zaplatenia dlžnej pohľadávky nárok na riadny úrok a popri tom i úrok z omeškania, prípadne iné sankcie, vznikla by hrubá nerovnováha v postavení dodávateľa (veriteľa) a spotrebiteľa (dlžníka). Veriteľ by mal naďalej všetky oprávnenia zo zmluvy a navyše i právo a možnosť domôcť sa relatívne okamžite splnenia celého záväzku, pričom dlžník by stratil akékoľvek výhody, ktoré mu zmluva o úvere garantovala. Takýto výsledok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru by bol nielen neprijateľný pre založenie nerovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ale i v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd napokon poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 476/2012-14, ktorý potvrdil ústavnú udržateľnosť tohto záveru.

8/Pokiaľ ide o uplatnené úroky z omeškania vyčíslené do zosplatnenia úveru, súd tento nárok žalobcu nepovažoval za dôvodný, nakoľko žalobca žiadnym spôsobom neidentifikoval, z akých súm a akým spôsobom vyčísliť tieto úroky z úveru do dňa jeho zosplatnenia. Súdu preto nebolo zrejmé, či úroky z omeškania vypočítal žalobca len z istiny alebo pri výpočte zahrnul celé splátky úveru, vrátane úrokov. V tomto smere súd konštatoval, že požadovať úroky z omeškania (ktoré v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka predstavujú príslušenstvo pohľadávky) z úrokov nemá oporu v zákone (Občianskom ani Obchodnom zákonníku). Obchodný ani Občiansky zákonník totiž neustanovujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Tým nie je dotknuté právo účastníkov dohodnúť sa, že dojednané úroky sa stanú súčasťou istiny a následne tak právo veriteľa požadovať, aby dlžník pre prípad omeškania s platením takto zvýšenej istiny platil aj úroky z omeškania. Žalobca však neuzatvoril so žalovanou takúto dohodu. Aj keby žalobca so žalovanou takúto dohodu uzatvoril, súd by ju vzhľadom na spotrebiteľský charakter právneho vzťahu medzi ním a žalovanou považoval za neprípustné odchýlenie sa od ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

9/Nakoľko sa žalovaná dostala s plnením peňažného dlhu do omeškania, súd ju zaviazal aj k zaplateniu zákonných úrokov z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 14.379,20 eur od 01.06.2018 až do zaplatenia. Priznaná výška úrokov z omeškania je v súlade s § 3 nariadenia vlády č. XX/XXXX Z. z. - k uplatnenému dňu omeškania (dňom mimoriadneho zosplatnenia úveru 14.09.2015) bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,05 % + 5 percentuálnych bodov.

10/O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo. Žalobca žiadal uložiť povinnosť

žalovanej zaplatiť mu sumu 23.749,26 eur (istina vo výške 14.379,20 eur, úroky vo výške 898,68 eur a úroky vo výške 8.471,41 eur) spolu s príslušenstvom. Súd priznal žalobcovi sumu 17.006,49 eur s príslušenstvom. Úspech žalobcu v pomere k žalovanej pohľadávke teda činí 71,61 % (17.006,49 eur z 23.749,26 eur). Úspech žalovanej v pomere k žalovanej pohľadávke potom činí 28,39 % (6.742,77 eur z 23.749,26 eur). Odrátaním úspechu žalovanej od úspechu žalobcu vyjde čistý úspech žalobcu v pomere 43,22 %, v ktorom rozsahu preto súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

11/Protí tomuto rozsudku v žalobu zamietajúcej časti podal včas odvolanie žalobca z dôvodu, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) a navrhol ho v napadnutom rozsahu buď zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie, alebo zmeniť a jeho žalobe celkom vyhovieť. Uviedol, že jeho nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia, teda aj po predčasnom zosplatnení (§ 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka) s tým, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru už veriteľovi neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch, keď Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia finančných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, avšak moment jeho zániku nestanovuje s tým, že ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak urobil. V tejto súvislosti poukázal na § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, výkladom a contrario ktorého platí, že ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru veriteľom pre porušenie platobnej disciplíny dlžníka, veriteľ má zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru. Odvolateľovi je známe, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úverov je rôznorodá, čo však považoval za nesúladne s princípom právneho štátu a právnej istoty. Z jazykového výkladu ustanovenia §503 ods. 3 ObZ je zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru, zosplatnenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. Ak je teda dlžník povinný platiť zmluvné úroky v prípade hradenia úveru v splátkach, odporuje logickému výkladu, aby bol od tohto oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti. Dlžník je teda povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia do okamihu ich reálneho vrátenia, na povinnosť platiť úrok z úveru nemá vplyv zosplatnenie úveru, táto povinnosť trvá do reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Odvolateľ tiež poukázal na bod 6. 4 Obchodných podmienok, s ktorými žalovaná vyslovila súhlas. Žalobca nesúhlasil ani so záverom súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa, oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ. Poukázal tiež na aktuálnu rozhodovaciu prax - rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 Co/13/2018, 43 Co/1/2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11 Co/22/2018, ako aj na odlišné stanovisko sudcu D.. E. L. k nálezu Ústavného súdu SR.

12/Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

13/Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu v rozsahu a z dôvodov ním vymedzených (379, 380 ods. 1 CSP), pričom dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správny.

14/V súdnej veci nebolo sporné, že zmluva uzatvorená medzi stranami sporu má charakter spotrebiteľskej zmluvy a nakoľko jej predmetom je poskytnutie úveru, ide v zmysle § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch o zmluvu o spotrebiteľskom úvere.

15/Riadny (zmluvný) úrok predstavuje cenu peňazí, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi na základe zmluvy o úvere. Z ekonomického pohľadu ide v zásade o kompenzáciu veriteľovi za obetovanú príležitosť, kedy nemohol s istinou úveru nakladať, pretože nebola v jeho dispozícii. Na strane dlžníka ide o cenu za to, že do jeho dispozície mu boli vydané finančné prostriedky, ktoré mohol používať, pričom povinnosť ich vrátiť bola odložená do budúcnosti a prípadne i rozložená na splátky. Riadny úrok veriteľovi patrí až do splatnosti úveru.

16/V prípade, že dlžník poruší zmluvu a sú splnené zákonom a prípadne i zmluvou predpokladané podmienky, má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú (alebo tiež mimoriadnu) splatnosť úveru, teda požadovať okamžité vrátenie úveru dlžníkom. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky. Veriteľ tiež získava právo požadovať od dlžníka zákonnú sankciu v podobe úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, nielen z čiastky, s ktorou bol dlžník aktuálne v omeškaní; prípadne i iné sankcie vyplývajúce zo zmluvy. Odvolací súd poukazuje napríklad na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 148/2016 zo dňa 30.6.2017 v tom, že vyhlásením predčasnej splatnosti úveru dochádza k zmene obsahu záväzku. Hoci vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ automaticky nedostáva do svojej dispozície dlžnú peňažnú sumu a dlžník ju nestráca, dlžník príde o právny dôvod, pre ktorý môže mať dlžné peňažné prostriedky vo svojej dispozícii. S tým je nevyhnutne spojený aj zánik nároku veriteľa

na riadny úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by veriteľovi aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru patrilo riadne úrok z úveru. Pokiaľ by veriteľ mal naďalej až do zaplataenia dlžnej pohľadávky nárok na riadne úrok a popri tom i úrok z omeškania a prípadne iné sankcie, vznikla by hrubá nerovnováha v právnom postavení dodávateľa (veriteľa) a spotrebiteľa (dlžníka). Veriteľ by mal naďalej všetky oprávnenia zo zmluvy a navyše i právo a možnosť domôcť sa relatívne okamžite splnenia celého záväzku, pričom dlžník by stratil akékoľvek výhody, ktoré mu zmluva o úvere garantovala. Takýto následok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru by bol nielen neprijateľný pre založenie nerovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ale aj v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd poukazuje tiež na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 476/2012-14, ktorý potvrdil ústavnú udržateľnosť tohto záveru. Hoci judikatúra najmä nižších súdov v tomto smere nie je úplne jednotná, odvolací súd sa prikláňa k názoru prezentovanému vyššie.

17/Žalobca vo svojom odvolaní svoj nárok na riadne úrok po vyhlásení splatnosti úveru až do momentu zaplataenia dlžnej istiny odôvodňoval poukazom na § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Podľa tohto ustanovenia dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Na základe tohto ustanovenia nemožno potvrdiť ani vyvrátiť záver, že dlžník má povinnosť platiť riadne úroky z dlžnej istiny i po zosplatnení úveru. Toto ustanovenie sa vzťahuje iba na situáciu, kedy dlžník splatil poskytnutý úver pred dňom jeho konečnej splatnosti, čo zjavne nie je prípad posudzovanej veci, kedy dlžník do dnešného dňa dlžný úver nesplatil. Argumentácia žalobcu poukazujúca na § 506 Obchodného zákonníka upravujúceho oprávnenie veriteľa odstúpiť od zmluvy pre omeškanie dlžníka nemá súvis s posudzovanou vecou, nakoľko žalobca od zmluvy neodstúpil, vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, čo je odlišný inštitút s inými právnymi následkami (napr. zmluva v takomto prípade nezaniká). Najvyšší súd ČR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 212/2014 zo dňa 21.8.2014 síce konštatoval, že úroky z omeškania nenahrádzajú od splatnosti pohľadávky stranami dojednané úroky, avšak ani tento názor nie je spôsobilý vyvrátiť správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd nepopiera samozrejmu skutočnosť, že úroky z omeškania a zmluvné úroky sú dva rozdielne inštitúty, ktoré majú svoje vlastné, vzájomne nezastupiteľné funkcie. Uvedené však nijako nespochybňuje zánik nároku veriteľa na zmluvné úroky po zosplatnení úveru, nakoľko stále platí, že sankcionovanie dlžníka úrokmi z omeškania (a prípadne aj inými poplatkami) spolu s pretrvávaním jeho povinnosti platiť zmluvné úroky by spôsobilo hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Možno teda zhrnúť, že odvolacia argumentácia žalobcu nebola spôsobilá spochybníť správnosť napadnutej časti rozsudku súdu prvej inštancie.

18/Nakoniec odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Bratislave na svojom rokovaní dňa 20.2.2019 v zmysle § 17 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov prijalo vzhľadom na výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov 3Co, 4Co, 5Co, 6Co, 7Co, 8Co, 9Co, 15Co, 16Co k otázke platenia zmluvných úrokov z úveru po zosplatnení spotrebiteľského úveru Stanovisko č. X/XXXX, v zmysle ktorého v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplataenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.

19/Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

20/Odvolací súd žalovanej, ktorá v odvolacom konaní dosiahla plný úspech, nepriznal náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď z obsahu spisu vyplýva, že žalovanej nevznikli žiadne trovy odvolacieho konania a bolo by celkom nevhodné, aby súd priznal tejto nárok na náhradu trov a následne súdny úradník postupom podľa § 262 ods. 2 CSP určil samostatným uznesením výšku nároku v rozsahu 0,-€.

21/Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).